

Het Triduüm van Pasen in de Christus Triumfatorkerk

MET VALLEN OP OPSTAAN met Petrus op weg naar Pasen

ORDE VAN DIENST VOOR WITTE DONDERDAG - Ik laat u nooit in de steek -

28 maart 2024, 19.30 uur

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

Orgel en vleugel: Christian Hutter

m.m.v.: Vocaal Ensemble

KOMEN

- Woord van welkom
- Aanvangslied 'Jubelt God ter eer' (Psalm 81: 1 en 5)
- Moment van stilte
- Bemoediging en drempelgebed
- Vervolg aanvangslied Psalm 81: 8

WOORD

- Gebed voor Witte Donderdag
- Lezing Johannes 13: 1-15
- Vocaal ensemble: 'In de stille nacht houdt Hij de wacht' (Lied 571: 3 en 4)
- Lezing Matteüs 26: 26-35
- Vocaal ensemble: 'In de stille nacht houdt Hij de wacht' (Lied 571: 1, 2 en 5)
- Korte overdenking

Twee lezingen vanavond.

Twee lezingen over het laatste avondmaal.

In de eerste horen we wat er gebeurt als de leerlingen met Jezus aan tafel zijn gegaan.

De schrijver van dit verhaal geeft vooraf allerlei hints aan ons – zijn lezers:

Het was kort voor het Pesachfeest – zo horen we.

En niet zomaar een Pesachfeest: het laatste Pesachfeest van Jezus. Jezus wist dat zijn tijd gekomen was

En om de spanning nog verder op te voeren: De duivel had intussen Judas, de zoon van Simon Iskariot, ertoe aangezet om Jezus uit te leveren.

Het is niet zo maar een maaltijd dus waar deze twaalf mannen bij aanschuiven.

En dan staat Jezus tijdens de maaltijd op.

Tijdens de maaltijd? Is het niet gebruikelijk om vóór het eten je handen te wassen. En in het Midden-Oosten ook je voeten als je met je blote voeten in de sandalen over al die stoffige wegen bent gegaan alvorens je aan de maaltijd gaat.

Ja natuurlijk. Ook hieraan is duidelijk dat er niets zo maar is tijdens deze maaltijd.

Wat Jezus hier doet is een voorbode van wat komen gaat: "Hij had de mensen die Hem in de wereld toebehoorden lief, en zijn liefde voor hen zou tot het uiterste gaan."

Liefde die tot het uiterste gaat.

Daarover gaat het vanavond, daarover gaat het deze drie diensten op weg naar Pasen.

En wat is het moeilijk om dat toe te laten. Zoveel onbaatzuchtige liefde.

Want iemand dienen is moeilijk. Zeker in deze wereld. Waarin alles erop gebaseerd lijkt om te heersen en de beste zijn.

Iemand dienen je onbaatzuchtig opstellen is moeilijk, maar vandaag blijkt dat je laten dienen even lastig is. Waar zou dat vandaan komen? Omdat er een stemmetje in je achterhoofd zegt dat er vast wel een tegen prestatie gevraagd wordt? Omdat het blootlegt dat we zelf ergens iets vergeten zijn? Omdat we ons afhankelijk moeten opstellen?

Ik weet het eigenlijk niet.

De leerlingen zitten met vieze voeten aan tafel.

Meestal is er in de Romeinse tijd ergens een slaaf die bij de ingang van het huis klaar staat met een doek en een kom met water om de voeten te wassen van de gasten. Hier niet. Jezus en de leerlingen zijn hun eigen gasten in hun eigen gehuurde bovenkamer in Jeruzalem. Dus moeten ze het zelf doen. Maar daar heeft blijkbaar niemand aan gedacht toen ze binnenkwamen. En daarom staat Jezus op, legt zijn bovenkleed af, slaat een linnen doek om en begint de voeten van zijn leerlingen te wassen.

Dan pas realiseren de leerlingen zich dat ze te kort zijn geschoten.

Zij hebben het niet gedaan.

En nu gaat hun meester dit slavenwerkje doen.

Het schaamrood staat ze op de kaken.

Petrus weigert. Natuurlijk Petrus.

Hij leert dat dit een oefening is. Een oefening in het je laten dienen, ook.

Maar vooral en oefening in wat komen gaat.

Tijdens deze maaltijd zal

Jezus het brood breken. En zeggen: dit is mijn lichaam. Ik zal mijn leven geven om gebroken te worden, om dat het alleen zó gedeeld kan worden. Omdat alleen zo de leerlingen, omdat alleen zo - wij gelovigen, deel van het Lichaam van Christus kunnen worden.

Je laten dienen, is onderdeel van dat proces: de liefde durven toelaten die Jezus zo geeft: door zich als een slaaf weg te cijferen. Door zijn lichaam te geven om gebroken te worden en gedeeld, door de kruisdood van een slaaf te sterven.

Ons wordt alleen gevraagd trouw te zijn.

Durven in het spoor te gaan van iemand die zich willoos overgeeft.

De liefde die ons gegeven wordt niet verloochenen.

Ook dat blijkt nog niet eenvoudig te zijn.

De leerlingen schieten alle kanten op.

En de enige die blijft ontkend dat hij bij Jezus hoort – tot drie keer toe.

Zelf bij trouw zijn hebben we hulp nodig. En die krijgen we. Vanavond.

In brood en wijn. Jezus voedt ons met zijn liefde om de weg te gaan, via Goede Vrijdag, naar Pasen.

Aarzelend met vallen en opstaan gaan we in zijn spoor.

Maar we gaan, want Jezus gaat met ons mee.

Amen.

- Muzikaal intermezzo

MAALTIJD VAN DE HEER

- Voorbeden *afgesloten met Heer, onze God, wij bidden U: verhoor ons.* (Lied 367e)
- Collecte
- Nodiging, we vormen een kring op het liturgisch centrum.
Ondertussen zingen we: *'Blijf bij mij en waak hier met mij'* (Taizé, lied 3)
- Tafelgebed 'Gij die weet'
- Gezamenlijk gebeden Onze Vader
- Inzettingswoorden
- Brood en wijn gaan rond
- Gebed na de maaltijd

AFSLUITING

- Lied 'Blijf bij mij en waak hier met mij' (Taizé, lied 3)
- Lezing Matteüs 26: 36
- Luthers Avondgebed

ORDE VAN DIENST VOOR GOEDE VRIJDAG

- Ik ken de man niet! -

Opnieuw zijn we in de avond samen, nu om te waken bij het Lijdensevangelie, om zelf stil te worden bij het woord van Hem.

Goede Vrijdag, 29 maart 2024, 19.30 uur

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

Orgel en vleugel: Roelfien Folkersma

viool: Sanneke Hendrich

KOMEN

- Orgelspel
- Stilte
- Lied 'Blijf bij mij en waak hier met mij' (Taizé, lied 3)
- Bemoediging en Drempelgebed
- Lied 'Mijn God, mijn God waarom verlaat Gij mij' (Psalm 22: 1)
- Gebed
- Lezing Matteüs 26: 69-75
- Solo Marieke van Vliet zingt 'Niet is het laatste woord gesproken' (Lied 818: 1)

LIJDENSEVANGELIE VOLGENS MATTEÛS

Naar oud-kerkelijk gebruik gelezen met drie stemmen: evangelist, Christus en anderen-die-spreken, afgewisseld met samenzang.

- Inleiding
We trekken al een tijdje op met Petrus.
En als je je een tijdje inleeft in dat verhaal van Petrus, dan is het echt hartverscheurend verdrietig wat hem overkomt.
Ja, het overkomt hem, zo lees ik het inmiddels. Zoals het ook mij en u zou kunnen overkomen. Dat we keuzes maken of dingen zeggen waar we achteraf ongelooflijke spijt van hebben. Petrus staat niet ver bij ons vandaan.
Als we Petrus daar schokschouderend zien huilen, zo verschrikkelijk verslagen, zo teleurgesteld in zichzelf – dan voel je al snel: het verdriet van Petrus is ons verdriet. De verslagenheid van Petrus is onze verslagenheid.
Want het is zo herkenbaar. Die stoerheid van Petrus. 'Misschien zal iedereen u afvallen, ik nooit!' En wat blijkt, nog diezelfde avond... . Petrus ontkent tot drie keer toe dat hij Jezus zelfs maar kent.
Tot het beseft komt. En hij ging naar buiten en huilde bitter.

Dat hoort blinkbaar óók bij het leven van volgelingen van Jezus: dat je dood gaat, steeds weer sterft aan je goede bedoelingen, dat het toch niet lukt op jouw manier, dat je jezelf tegenvalt. Het is hoe het leven gaat. We blijken toch vaak veel zwakker dan we willen geloven. Het is niet iets om elkaar mee om de oren te slaan, maar om net als Petrus een potje om te janken.

Ik wil helemaal gaan voor Jezus, en dan ben ik toch weer voor mezelf gegaan. Ik wil de ander hoger achten dan mijzelf en toch kijk ik weer op hem neer.

Ik wil open en vriendelijk reageren en toch reageer ik weer vijandig.

Ik wil goed leven en toch maak ik steeds weer verkeerde keuzes.

Ik wil Jezus kennen en toch blij ik hem steeds weer niet echt te kennen.

Petrus wordt vier keer betrappt in dat korte stukje uit het lijdensverhaal dat zo meteen weer klinkt. Twee keer door een dienstmeisje en de derde keer door een blinkbaar groeide groep van

omstanders die het ook gehoord hebben; Je bent weldegelijk een van de volgelingen van Jezus. Petrus verzet zich ertegen, Hij laat zich leiden door angst. Hij zweert dat hij Jezus niet kent. Dat drie keer. Drie keer zal je ontkennen dat je mij kent, vóór de haan kraait. En áls dan de haan kraait, dan wordt het pas echt erg voor Petrus. Dan weet hij zich betrappt door Jezus. Dan klinkt in zijn hoofd dat stemmetje: had ik het je niet gezegd? Nog voor de haan kraait zal je me driemaal verloochenen.

Echt niet! – zei Petrus toen.

Moet je hem nu zien. Zijn vrienden zijn weg. Zijn leermeester gearresteerd. Hij zelf op het dieptepunt van zijn leven – hoe heeft het zo ver kunnen komen?

En dan kraait er een haan.

Een schok voor Petrus, zeker.

Maar waar straalt het gekraai van een haan ook voor?

Het begijn van een nieuwe dag.

Deze dag is het dieptepunt van het christelijk geloof, maar het begin van een ommekeer.

Een nieuwe dag kondigt zich aan.

- Lied 'Jezus, om uw lijden groot' (Lied 558: 1)
- Lezing: Matteüs 26: 30-44
- Lied 'Jezus, om uw lijden groot' (Lied 558: 5)
- Lezing: Matteüs 26: 45-56
- Lied 'Jezus, om uw lijden groot' (Lied 558: 6)
- Lezing Matteüs 26: 57-75
- Lied 'Jezus, om uw lijden groot' (Lied 558: 7)
- Lezing Matteüs 27: 1-26
- Lied 'Jezus, om uw lijden groot' (Lied 558: 8)
- Lezing Matteüs 27: 27-50
- *De paaskaars wordt gedoofd. We zijn een moment stil.*
- Lied 'Jezus, om uw lijden groot' (Lied 558: 9 en 10)
- Lezing Matteüs 27: 50-56
- Muziek: Pie Jesu van Gabriel Fauré

GEBEDEN EN ZEGEN

- Gebeden

Voorbeden – besloten met:

Voorganger: zo bidden wij:

Allen (zingen): Blijf met uw genade bij ons (Lied 256)

Stil gebed

Gezamenlijk gebeden Onze Vader

- Lied 'Nu valt de nacht' (Lied 590: 1 solo, 2, 3, 4 en 5 allen)
- Zegenbede (staande)

De paaskaars wordt de kerk uitgedragen, het orgel blijft stil. Wie weg wil gaan doet dat in stilte, wie dat wil kan nog rustig blijven zitten.

ORDE VAN DIENST VOOR DE PAASWAKEVIERING

– ‘Heer redt me!’

Paaswakeviering 30 maart 2024, 21.00 uur

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

Orgel en vleugel: Roelfien Folkersma

IN HET DONKER VAN DE NACHT

- Het is stil in de kerk. Om 21.00 uur klinkt: Matteüs 27: 57-61
- Lied ‘Blijf bij mij en waak hier met mij’ (Taizé, lied 3)
- Lezing Genesis 1: 1-2; Lezing Exodus 1: 8-11a
- Lezing Matteüs 14: 22-33
- Vraag en antwoord
- Lied ‘Licht dat terugkomt’ (uit: ‘Als de graankorrel sterft...’)
Solo, vervolgens allen – we blijven het herhalen

Ondertussen worden de antependia gewisseld van paars naar wit en komt de diaken met de nieuwe paaskaars binnen.

DE LOF VAN HET LICHT

In de kerkzaal geven we het licht aan elkaar door. We blijven zingen: Licht dat terugkomt’ tot iedereen een brandend wakekaarsje in de hand heeft.

- Lofgebed
- Lied Licht dat ons aanstoot in de morgen (Lied 601: 1, 2 en 3)
- Gebed op de Stille Zaterdag
- Lezing Genesis 1: 3-5
- Lied ‘De toekomst is al gaande’ (Lied 605: 1)
- Lezing Exodus 14: 19-22
- Lied ‘De toekomst is al gaande’ (Lied 605: 2 en 3)
- Lezing Matteüs 14: 27-31a
- Lied ‘De toekomst is al gaande’ (Lied 605: 4 en 5)
- Korte overweging
Het gaat over het duister vannacht.
De aarde was woest en leeg en duisternis lag over de oervloed.
Het gaat over het duister van de dood.
Jezus ligt in een donker graf, met een zware steen ervoor.
Het gaat over de eenzaamheid, de stilte, de godverlatenheid.
Daarover gaan de verhalen in deze nacht.
Over het duister en het kwaad van deze wereld en over hoe daar onverwacht, ondenkbaar toch ergens licht doorheen schijnt. Waar niemand het verwacht. Waar alles hopeloos lijkt.

Over het duister en de eenzaamheid gaat ook dat andere verhaal dat klonk in deze nacht. Over Jezus en Petrus op het meer van Galilea.

Het begint bij Jezus. Hij zoekt de eenzaamheid op. Hij stuurt zijn leerlingen vooruit en gaat de berg op om in afzondering te bidden. *De nacht viel en Hij was helemaal alleen.*

Jezus zoekt zijn vader in de stilte van de nacht.

Voor Jezus is het duister niet uitzichtloos, voor Jezus brengt het hem juist dichtbij God. Zoals het ook in de paasnacht gebeurt. Dat God Jezus zo nabij is dat het duister wordt verdreven en het leven het wint van de dood.

Voor de leerlingen geldt dat niet.

Zij zijn bang. Zij dobberen in een bootje op het meer, midden in de nacht. Kilometers van het vaste land, met tegenwind, de golven beuken tegen de boeg van de boot.

En ook in dit verhaal gebeurt het. Het wonder van Pasen. Ook in dit verhaal is God er. In de diepste duisternis. In de angst van de Godverlatenheid. Als je maar goed leest, ontdek je hier al het paasverhaal.

“Tegen het einde van de nacht kwam Hij naar hen toe, lopend over het water.”

Nacht en water. Dat zijn de grote symbolen in de Bijbel die de tegenmacht symboliseren. Waar God het duister verdrijft en licht in de duisternis scheidt. Daar staat de bijbel ook vol van de strijd van God tegen het water. Omdat het water de schepping op zijn kop zet. Op zee kun je niet leven. In water kun je kopje onder gaan en nog fundamenteler: Water zorgt voor chaos. Voor dood en verderf. Daarom wijst God op de eerste bladzijde van de bijbel het water zijn plaats. Vóór de schepping was er niet alleen duisternis. Er was ook oervloed. Leven was onmogelijk. Het was donker. Er was geen vaste grond onder je voeten te vinden. Er was alleen maar modder, oersoep. Een onleefbaar moeras. De wereld na een tsunami.

Het eerste wat God doet in de schepping is het licht aan doen. God zei: ‘Laat er licht zijn. Hij brengt orde aan in de duisternis. Overdag is het licht en ’s nachts is het donker.

Het tweede dat God doet is op een ándere manier orde aan brengen in de schepping. Hij maakt een leefbare plek in de oersoep. Of in de taal van de bijbel: God zorgt voor een gewelf dat de watermassa’s van het elkaar scheidt. Water is boven de aarde, daarom is de hemel blauw. En water is onder de aarde. Graaf maar in de grond, uiteindelijk stuit je een keer op het grondwater.

En op de aarde zelf stroomt het water naar één kant: je hebt zeeën en oceanen, daar leeft de macht van de chaos en het kwaad, daar heb je de oermonsters én je hebt droog land, daarop kunt je wonen en leven.

De Israëlieten houden niet zo van de zee, zoals je merkt in de eerste verzen van de bijbel. Zij blijven liever op het land.

Water is eng. Net als duisternis. En dus zijn de leerlingen bang – ook al zijn het ervaren vissers. Het is nacht en ze zijn op het water. Dat is Bijbeltaal voor: ze bevinden zich in het gebied van de dood.

En dan komt Jezus ze tegemoet. Maar ze zijn zo in de greep van de dood dat ze hem niet herkennen.

Net als na de opstanding. Waar Jezus verschijnt bij de Emmaüsgangers of aan de oever van het meer bij de wonderbare visvangst: ze herkennen Jezus niet. Ze leven nog met gesloten ogen. Ze bevinden zich niet in de greep van het kwaad en de dood.

En daarom zegt Jezus: “Wees niet bang ik ben het.”

IK BEN HET. Dat klinkt als JHWH. Ik ben. Wees niet bang: Ik ben erbij! God is erbij.

Ik ben het licht in het duister.

Ik sta boven de chaosmacht van het water.

Ik ben God de Schepper. De God die leven mogelijk maakt.

Ik sta niet toe dat deze wereld in duisternis en chaos vervalt. Dat de dood aan het langste eind trekt. Dat het Kwaad zal winnen.

Ik geef je vaste grond onder de voeten. Een fundament om op te leven. Probeer maar. Kijk maar of het je lukt: op het water staan en uit de greep van het kwaad te stappen. Te laten zien dat je erboven staat.

Petrus durft het. De stoere Petrus.

Maar hij is ook bang. Hij vertrouwt het nog niet volledig. Hij durft zich niet helemaal over te geven aan De God van IK BEN ER BIJ, hij aarzelt. Natuurlijk aarzelt hij. Wie staat er boven de dood en het lijden? Wie is er niet bang voor de macht van het Kwaad?

De chaos houdt ons in de greep en we aarzelen en twijfelen en wankelen en zakken daar het ijs.

Maar we verdrinken niet.

Jezus sterkt zijn hand uit en grijpt ons vast.

Hij helpt ons in de boot en de wind gaat liggen.

Daar wordt het dag, voor Petrus, voor de leerlingen, voor ons. "Het licht schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het niet in haar macht gekregen."

Daar ontdekken wij dat we geschapen zijn om te leven in het licht van Pasen.

Dat vertellen wij vannacht tot het licht aanbreekt

In deze nacht – anders dan alle andere nachten.

Dat houdt ons op de been.

Dan wordt het Pasen. Amen.

- Kort orgelspel
- Lied 'Het water van de grote vloed' (Lied 350: 4 en 5)

DOOPGEDACHTENIS

- Inleiding
- De doopvont wordt gevuld
- Lezing Romeinen 6: 3-5
- Lied 'Water van de doop' (Lied 358: 1, 4 en 5), *Ondertussen lopen we langs het doopvont.*
- Vernieuwing van de doopgelofte
 - Voorganger: Geloof u in God, die de aarde heeft gegeven aan ons mensen om te bewonen en goed te beheren, die ons naar zijn beeld en gelijkenis heeft geschapen, die er wil zijn voor alle mensen?
 - Allen: JA, IK GELOOF IN GOD DE VADER!
 - Voorganger: Geloof u in Jezus, die gekomen is onder ons mensen om het verlorene te zoeken en te redden, die zijn weg ten einde is gegaan, voor ons, ons vooruit, die verzezen is en leeft?
 - Allen: JA, IK GELOOF IN JEZUS DE ZOON!
 - Voorganger: Geloof u in de Geest, die waait waarheen zij wil, die ons geloof versterkt, die licht geeft in onze duisternis?
 - Allen: JA, IK GELOOF IN DE HEILIGE GEEST!
- Lied van toewijding: 'De Geest des Heren heeft' (686: 1, 2, 3)

Na dit lied loopt iedereen weer terug naar zijn plaats – we blijven staan in de banken voor het Paasevangelie

PAASEVANGELIE

- Lezing van het Paasevangelie Matteüs 28: 1-7
- Lied 'Sta op! – Een morgen ongedacht' (Lied 630: 1)
-

AFSLUITING

- Slotgebed en gezamenlijk gebeden Onze Vader
- Slotlied 'Sta op! - Een morgen ongedacht' (Lied 630: 3 en 4)
- Wegzending en zegen (afwisselend gezongen voorganger – gemeente) (GvL 344)